

ARmHE Newsletter

Decembrie 2013

Cuvântul ARmHE

În această ediție a Newsletter-ului nostru, corespunzătoare lunii Crăciunului, ne vom limita la a vă prezenta aspecte din activitățile asociației, însoțite de sincerele urări:

Sărbători fericite ! și La mulți ani !

Din cuprins spicuim ca activități administrative: participarea la Governing board-ul ESHA, pregătirea celei mai importante conferințe dedicată microhidroenergiei din Europa - Hidroenergia 2014, iar ca activități de lobby și promovare a microhidroenergiei: o scrisoare deschisă către WWF care, într-o campanie de salvare a râurilor României, condamnă nediscriminatoriu chiar ideea de microhidro-centrală și un memoriu trimis către ANRE în care semnalăm câteva dintre principalele dificultăți în exploatarea microhidrocentralelor.

GOVERNING BOARD, Bruxelles, 05.12.2013

Joint meeting of the 20th Executive Board& 10th Governing Board meeting,
Brussels, Renewable Energy House, Small Meeting Room

Program

Welcome & adoption of agenda

Adoption of minutes of last meeting

ESHA's development: report 2013, report of the Working Group on ESHA Statutes, outlook 2014

ESHA's financial development: financial closure 2013, draft budgets & cash flow (2014 – 17)

Admission & exclusion of ESHA members

Hidroenergia 2014 update

ESHA's policy activities: report 2013, outlook 2014, AOB & conclusions

HIDROENERGIA 2014, 21 - 23 mai 2014, Istanbul

Conferința Internațională **Hidroenergia 2014**, organizată de Asociația Europeană pentru Microhidroenergie - **ESHA**, reprezintă o platformă de afaceri pentru sectorul hidroenergetic, un eveniment - cheie pentru sectorul microhidrocentralelor în care câteva sute de participanți vor dezbate și evalua noile evoluții politice, financiare și tehnice sectoriale, cât și cele mai noi activități și produse. Oferă astfel o oportunitate unică de a genera noi afaceri precum și posibilitatea de cooperare transfrontalieră cu țările vecine, reprezintă o bază pentru noi proiecte și investiții, pentru schimbul de informații și de experiență în ceea ce privește comerțul și opțiunile de cooperare, de a promova produse și servicii pentru o gamă largă de clienți interesați de sectorul hidroenergetic. Își propune să contribuie în mod semnificativ la creșterea în continuare a pieței hidroelectrice europene, prin furnizarea către factorii de decizie și actorii de pe piața de informații cheie cu privire la potențialul hidroenergetic, cadrul de reglementare, constrângeri de mediu, modul de abordare a investițiilor în MHC-uri.

Turcia oferă resurse hidroenergetice vaste și un potențial deosebit de dezvoltare a sectorului. În acest sens, ESHA sprijină obiectivul guvernului de a utiliza potențial hidroenergetic economic viabil până în 2023 pentru a răspunde cererii tot mai mare de energie, problemele legate de securitatea aprovizionării, precum și de locuri de muncă și dezvoltare economică.

Scopul acestui congres este de a organiza un eveniment orientat pe obiective, cu rezultate tangibile pentru părțile interesate, factorii de decizie, precum și mass-media, demonstrat de subiectele specificate. Se dorește eliminarea barierelor din calea dezvoltării energiei hidroelectrice și o creștere a producției de energie electrică din hidro în Uniunea Europeană.

Membrii ARmHE care doresc să participe la conferință sau expozanți sunt rugați să contacteze asociația. În calitate de membri ARmHE beneficiază de reducerile rezervate membrilor ESHA, ARmHE fiind membră ESHA.

Scrisoare deschisă către WWF ca răspuns la campania

Râurile de munte: ultima șansă

Stimați prieteni,

De la bun început dorim să facem precizarea că ne considerăm printre apărătorii mediului, asociația noastră militând pentru amenajarea logică și durabilă a râurilor cu microhidrocentrale. Nu însă "cu orice preț !"

În consecință apreciem în cea mai mare măsură activitățile dumneavoastră de atenționare a opiniei publice cu privire la activități care afectează iremediabil mediul și în esență – viața !

Vă rugăm să nu mai asociați Microhidrocentrale - Macrodistrugeri !

În viziunea noastră, macrodistrugerile sunt legate de: războaie, Hiroshima, dezastre naturale, Fukushima !

Ne permitem să facem câteva observații punctuale cu privire la petiția lansată de asociația WWF din dorința ca lucrurile să fie clare pentru persoanele care nu sunt specialiști în domeniu, dar care vor să se informeze și să înțeleagă corect.

În acest sens vom prelua și reproduce cu caractere italice din textul petiției elaborate de WWF, iar în continuare observația noastră.

---

1. Strategia Energetica a Romaniei promoveaza investitiile in „energia verde” prin construirea de microhidrocentrale pe raurile de munte. Stiu ca finantarea acestor investitii este incurajata de catre autoritatile statului prin alocarea de certificate verzi companiilor care produc energie din resurse regenerabile.

DA, aceasta este modalitatea prin care țara noastră răspunde directivei Europene care cere statelor membre ale UE să promoveze producerea de energie din surse regenerabile de energie, nu numai din apă ci și din vânt, soare, biomasă și prin co-generare.

2. Multe dintre aceste investitii sunt finantate din fonduri nerambursabile, fapt ce incurajeaza mai mult decat este nevoie investitiile in microhidrocentrale. In final costurile certificatelor verzi sunt suportate de catre cetatenii Romaniei prin plata facturii energiei electrice.

NU multe microhidrocentrale sunt finanțate din fonduri nerambursabile. Dacă însă o MHC este finanțată din fonduri nerambursabile numărul de certificate verzi este redus corespunzător unei relații care depinde de valoarea acestor fonduri.

NU sunt singurele costuri suportate de cetățenii României prin plata facturii energiei electrice. Corect ar fi ca nesfârșitele dezbateri televizate să fie înlocuite cu o informare corectă a populației cu privire la toate costurile mai mult sau mai puțin vizibile din această mediatizată factură !

3. *Dincolo de aspectele economice si sociale importante pentru tara noastra, sunt profund ingrijorat de efectele negative ireversibile pe care construirea de microhidrocentrale si infrastructura aferenta le au asupra ecosistemelor raurilor.*

DA, sunt aspecte economice și sociale pozitive importante pentru România. DA, sunt efecte dacă se privește strict influența microhidrocentralelor asupra râurilor și nu se privește scopul urmărit: înlocuirea producerii de energie electrică din surse poluante cu producerea de energie electrică din surse mai puțin poluante.

4. *Deși avizul de mediu pentru Strategia Energetica a Romaniei interzice clar amplasarea microhidrocentralelor in anumite arii naturale protejate, masurile acestui aviz sunt ignorate de catre toate autoritațile relevante. Raurile de munte sunt distruse unul cate unul, cu participarea autoritatilor statului roman.*

DA, este adevărat, cu toate acestea ultima afirmație nu este adevărată în întregime.

5. *Satisfacerea necesarului de energie electrica din surse regenerabile a atins aproape 100% din obiectivul propus pentru anul 2020. Cu toate acestea, exista inca sute de microhidrocentrale care asteapta sa fie construite sau autorizate fara sa se tina seama de criteriile ecologice, economice si sociale acceptate din punct de vedere stiintific. Astfel, nu se tine cont de faptul ca majoritatea sectoarelor de rau pe care se construiesc microhidrocentrale sunt incluse in arii naturale protejate. Nu se tine seama de faptul ca raurile de munte gazduiesc specii si habitate importante pentru mentinerea echilibrului ecosistemului raului si ca acestea trebuie pastrate conform legislatiei in vigoare. Majoritatea acestor rauri de munte reprezinta cursuri de apa naturale cu stare ecologica foarte buna, pentru care Romania si-a asumat mentinerea calitatii apei si a morfologiei albiei.*

NU, nu s-au atins obiectivele propuse. Piața de certificate verzi se autoreglează în funcție de acest grad de realizare a obiectivelor propuse. Numărul de microhidrocentrale care așteaptă să fie autorizate nu este chiar atât de mare. Dezvoltarea microhidrocentralelor este oricum blocată datorită poverilor nepermis de mari pe care statul le-a pus pe umerii investitorilor și a incoerenței cadrului legislativ.

6. *In acest context ma alatur solicitarii WWF, impreuna cu organizatii nationale si internationale pentru protectia mediului si conservarea biodiversitatii^[1], precum si a asociatiilor pescarilor sportivi^[2], pentru suspendarea imediata a procesului de autorizare si constructie a hidrocentralelor, pana la implementarea unui proces de pre-planificare care sa contribuie efectiv la protectia raurilor de munte. Asadar, va solicit emiterea unui act normativ prin care sa se desemneze si delimiteze acele corpuri de rauri care vor trebui excluse de la constructia hidrocentralelor. Un asemenea act normativ trebuie sa reglementeze inclusiv clasificarea si delimitarea celorlalte corpuri de apa nefavorabile sau putin favorabile constructiei de microhidrocentrale, in conformitate cu principiile dezvoltarii durabile.*

Suntem de acord cu faptul că trebuie elaborat un act normativ dedicat dezvoltării microhidrocentralelor, coerent și complet !

Este păcat ca toți investitorii să fie judecați cu aceeași măsură, cei corecți nu au decât de pierdut și sunt, totuși, majoritari !

Suntem de acord cu faptul că Statul trebuie să ia în serios statutul său de coordonator inteligent și ferm al activităților economice și să nu mai lase loc “erorilor umane” când este vorba despre mediu, despre noi toți !

MEMORIU

Dificultăți în exploatarea microhidrocentralelor

Stimați Domni,

Prin cele ce urmează dorim să atragem atenția asupra modului în care statul român a lovit investitorii în microhidrocentralele din România în mod constant, începând cu anul 2010, schimbând complet și nejustificat premisele care asigurau recuperarea investiției, creând o instabilitate legislativă inadmisibilă pentru un stat de drept, instabilitate ce pune în pericol chiar investiția în sine. În acest moment, planul de afaceri și studiul de fezabilitate ale unei investiții realizate “ieri” nu mai sunt decât niște documente fără niciun temei, fără niciun suport real în realitatea de “astăzi”.

Prin prezenta nu încercăm să cuprindem toate neajunsurile legislative sau abuzurile statului român, aceasta fiind o temă mult prea cuprinzătoare; vom încerca să expunem principalele probleme legate de: costul apei brute, închirierea albiei minore, impozitul pe construcții speciale, reînnoirea autorizației de gospodărire a apei din 3 în 3 ani.

COSTUL APEI BRUTE

În conformitate cu **HG 1202/02.12.2010** costul apei s-a majorat de 4,28 ori față de valoarea sa inițială, respectiv de la 0,26 lei la 1,1 lei pe 1.000 metri cubi.

Stabilirea prețului apei brute nu a avut la bază niciun studiu de impact asupra producerii de energie electrică în hidrocentrale din România și a fost introdus fără a se face nicio diferență de cădere, putere sau producție de energie, fără a se lua în calcul nimic din ceea ce ar fi trebuit să fie luat în calcul, inclusiv capacitatea reală a oricărei societăți comerciale de a susține un astfel de preț. Astfel, acest cost este **EXTREM DE ÎMPOVĂRĂTOR** (în mod special pentru capacitățile cu debit mare și cădere mică), ajungând să pună în dificultate atât microhidrocentralele și centralele hidroelectrice mari, cât și termocentralele și centrala nucleară de la Cernavodă, toate acestea din urmă având și ele nevoie de apă pentru răcire.

Acest nou cost al apei este complet nejustificat în primul rând pentru că, în cazul microhidrocentralelor, **nu se consumă** apă, cantitatea care intră în turbine fiind egală cu cea care iese din turbine ! Singurul efect asupra apei turbinate fiind creșterea calității sale prin oxigenare.

De asemenea, este vorba despre **apa brută**, care nu este prelucrată în niciun fel, este o resursă naturală 100%, care nu presupune niciun cost pentru realizare, întreținere etc. Are același statut ca și oxigenul pe care îl respirăm. Diferența față de acesta din urmă este ca prin folosirea lui, acesta se consumă.

În al doilea rând, producția de energie electrică este de cele mai multe ori grav afectată de poluarea apei cu deșeurile menajere, care blochează grătarele, astfel încât nu se justifică creșterea prețului unui produs căruia lipsa de îngrijire a celui care îl gestionează – Apele Române – îi scade valoarea, ducând astfel și la o scădere a productivității.

În sensul afirmațiilor de mai sus, această majorare reprezintă o vădită descurajare a exploatării energiei cursurilor de apă, într-un moment în care se impune încurajarea sa.

Dintr-o analiză succintă privind plata apei brute în țările membre ale Uniunii Europene rezultă foarte clar că țările care privesc către dezvoltarea economică nu percep taxe pentru apa turbinată. În cazul celor care au taxe, acestea nu ajung la valorile la care sunt percepute la noi; în Franța, de exemplu, unde apa este plătită, valoarea este de 305 ori mai mică. Alte țări au o schemă gândită în funcție de parametri precum cădere și debit sau putere.

ÎNCHIRIEREA ALBIEI MINORE

Prin **Ordinul 980/07.03.2011** al Ministrului Mediului și Pădurilor se impune, pentru microhidrocentrale, obligativitatea închirierii domeniului public al statului administrat de Administrația Națională Apele Romane – ANAR.

Obligativitatea închirierii albiei minore ridică 2 probleme majore:

1. **Contravine Legii 123/2012** a energiei electrice și a gazelor naturale
2. **Contravine Legii 50/1991** pentru autorizarea executării de lucrări de construcții

1. Potrivit **Legii 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale** se dispune, în cuprinsul **art. 12:**

Alin. (2) a) *dreptul de uz pentru executarea lucrărilor necesare realizării, relocării, re tehnologizării sau desființării capacității energetice, obiect al autorizației;*

... Alin. (4): *“Exercitarea drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților statului și ale unităților administrativ-teritoriale afectate de capacitățile energetice se realizează cu titlu gratuit, pe toată durata existenței acestora.”*

Conform Ordinului 980/07.03.2011 al Ministrului Mediului și Pădurilor chiria se percepe atât pentru suprafața pe care captarea o ocupă în albia minoră, cât și pentru orice fel de lucrări care se efectuează în albia minoră. Articolul 12 indică fără echivoc că aceste lucrări se fac cu titlu gratuit, indiferent de proprietarul terenului, statul sau un privat. De exemplu, în cazul în care conducta de aducțiune se îngroapă în condițiile indicate mai sus sau dacă subtraversează râul, se percepe chirie pe suprafața țevii și a betonului în care este încastrată, dacă este cazul. Chiria se percepe, în toate situațiile, în baza unui contract încheiat pe un termen de 10 ani.

Această chirie s-a aplicat inclusiv microhidrocentralelor care se aflau deja în funcțiune la data intrării în vigoare a Ordinului 980/2011 iar quantumul chiriei a fost practic impus proprietarilor acestora.

2. Potrivit **Legii 50/1991** în baza unui contract de închiriere nu se poate emite autorizație de construire pentru construcții definitive, iar o MHC este o construcție definitivă. De asemenea, ce se întâmplă după împlinirea termenului contractual de 10 ani dacă ANAR refuză prelungirea contractului sau impune pentru aceasta un preț și mai mare ? Practic, este lăsată deschisă o nouă porțiță pentru interpretări care pot fi în defavoarea investitorului.

Pe lângă cele două probleme dorim să mai atragem atenția asupra prețului minim impus de ANAR. Valoarea chiriei se stabilește prin licitație publică sau negociere directă cu reprezentanții

ANAR, pornește de la o valoare minimă de 21 lei/mp și lună (echivalentul a 4,7 Euro) pentru captare și 10 lei/mp și lună (echivalentul a 2,25 Euro/mp) pentru lucrări¹.

Legat de cuantumul acestei chirii subliniem faptul că ne aflăm cu siguranță în fața unui ABUZ având în vedere faptul că prețul ar fi trebuit stabilit în *baza unui calcul fundamentat pe recuperarea costurilor (a se vedea nota de subsol)*. Această valoare, 5 euro/mp, reprezintă PREȚUL DE CUMPĂRARE al unui teren extravilan, unele dintre ele chiar cu valoare economică (livadă, pădure); terenurile agricole fertile se vând cu prețuri situate între 2000-4500 Euro/ha (0,2-0,45 Euro/mp). Ce costuri justifică ANAR încât percepe în fiecare lună prețul de cumpărare al unui teren asemănător sau de câteva ori mai mare decât al unui teren agricol ?

Nici pentru stabilirea acestui preț nu s-au întocmit studii de piață, nu s-a realizat nici acel calcul fundamentat pe recuperarea costurilor (pur și simplu pentru că nici nu există astfel de costuri. Apele Române au stabilit un preț de lux pentru un produs pentru care nu există costuri de producție, nu există obligativitatea îngrijirii lui - aceasta revine tot plătitorului, nu există costuri de intabulare - și acestea revin tot plătitorului taxei. Este pur și simplu o îmbogățire FĂRĂ JUSTĂ CAUZĂ și nici studiu de impact asupra societăților comerciale care trebuie să achite acest preț. Pentru o microhidrocentrală cu debit mare (deci captare mai generoasă) prețul închirierii ajunge și la valoarea de 1200 Euro/lună fără TVA. Cu acest preț se pot **cumpăra** 3000-6000 mp de teren agricol sau **închiria** apartamente de lux complet mobilate în nordul Bucureștiului.

IMPOZITUL PE CONSTRUCȚII SPECIALE

Ca și cum cele arătate mai sus nu ar fi fost suficiente, Guvernul dorește ca începând cu ianuarie 2014 să impună și impozit pe construcții speciale, o nouă taxă impusă fără a se face niciun calcul prealabil, fără un studiu de impact asupra mediului de afaceri, asupra societăților comerciale dar și asupra populației, un impozit stabilit din nou la o valoare colosală care va face pur și simplu să explodeze prețul energiei, al transportului, al gazelor, etc.

Din punctul nostru de vedere acest impozit poate să blocheze complet economia națională. Guvernul, prin introducerea unei astfel de taxe dublată de cuantumul ei atât de mare, imposibil de susținut pentru cele mai multe societăți comerciale, dar și de către populație prin impact colateral, s-ar putea face responsabil de colapsul economiei naționale. Acest impozit, cel puțin în energie, va conduce la creșterea prețului energiei din multiple surse concomitent: producător, transportator, furnizor, distribuitor.

Asociația pentru Energie Eoliană a realizat o simulare a impozitului pe fiecare unitate în parte iar suma rezultată este un cuantum de aproximativ 40.000 Euro. La cât să ajungă acest impozit pentru capacitățile energetice care au construcții speciale în proporție de 60% din totalul investiției ?

---

¹“ Stabilirea cuantumului chiriei minime, de la care va fi pornită licitația, privind gradul de folosință a bunului imobil se realizează în baza unui calcul fundamentat pe recuperarea costurilor, întocmit de către direcția de ape și aprobat ulterior de conducerea Administrației Naționale "Apele Române"- art.4 alin (2) din ORDINUL Nr. 1222 din 8 octombrie 2008 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru organizarea și desfășurarea licitațiilor publice pentru atribuirea contractelor de închiriere a unor bunuri imobile, proprietate publică a statului, aflate în administrarea Administrației Naționale "Apele Române", a Contractului-cadru de închiriere a bunurilor imobile aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea Administrației Naționale "Apele Române", precum și a Listei cuprinzând bunurile imobile propuse spre închiriere și durata închirierii.

Până acum, aceste construcții speciale nu au fost impozitate tocmai pentru a menține la un nivel rezonabil prețul energiei, pentru a nu afecta întreaga economie. Acum, Guvernul nu numai că a decis impozitarea, dar o face și la niște valori imposibil de suportat.

REÎNNOIREA AUTORIZAȚIEI DE GOSPODĂRIRE A APEI DIN 3 ÎN 3 ANI

Autorizația de gospodărire a apei are o valabilitate de doar **trei ani**, fiind necesară reînnoirea acesteia la fiecare trei ani, urmând aproximativ aceeași procedură de fiecare dată ca la momentul eliberării inițiale (cu excepția licitației pentru închiriere albă minoră), respectiv depunere cerere, depunere documentație tehnică (!), achitare taxă (!) pentru eliberarea avizului de gospodărire a apelor, soluționare în 30 de zile. Toate acestea în condițiile în care Licența de funcționare este eliberată pentru un termen de 25 de ani, avizul de mediu pentru 20 de ani, iar reprezentanții Apelor Române vin în inspecție periodic pentru a verifica conformitatea situației din teren față de cea din autorizație.

Este evident că această procedură nu are decât un singur scop: asigurarea unui alt venit constant pentru Apele Române.

În concluzie, toate cele indicate mai sus, în plus față de faptul că ne pun în situația în care dacă am fi știut aceste lucruri de la momentul realizării studiului de fezabilitate nu am mai fi pornit investiția, ne pun și în fața unei situații de vădită concurență neloială față de alte forme de producere a energiei regenerabile. Aceasta deoarece microhidrocentralele nu pot vinde energia mai scump justificând costuri foarte mari pentru dreptul de a utiliza apa în stare naturală !

Din fericire pentru alții, nu există încă autorități naționale pentru vânt sau soare cum există pentru apă !

Apreciem că se impune de urgență corectarea tuturor aspectelor menționate !

Astfel, solicităm susținerea în:

- Anularea art. 2 din Ordinul 980/07.03.2011 al Ministrului Mediului și Pădurilor prin care se impune obligativitatea închirierii albiei minore.
- Crearea unei egalități de tratament și de șanse *în folosirea resurselor naturale* între industriile energiei regenerabile, respectiv: eoliană, fotovoltaică și hidro.
- Realizarea unui audit financiar și de management asupra A.N. Apele Române pentru a se evidenția ce s-a realizat cu toate aceste sume fabuloase percepute abuziv.
- Renunțarea la impozitul pe construcții speciale sau cel puțin revizuirea *fundamentală* a cuantumului acestuia.
- Determinarea A.N. Apele Române să elibereze aviz de gospodărire a apelor cu termene mai lungi, întocmai cum procedează toate celelalte instituții ale statului. O microhidro-centrală nu este din niciun punct de vedere o construcție temporară.

Menționăm că intenționăm să transmitem acest memoriu Ministerului Economiei, Departamentul pentru Energie, Ministerului Mediului, Primului Ministru, Autorității Naționale pentru Reglementare în Domeniul Energiei.

De asemenea, dacă în țară nu vor exista reacții pentru corectarea situației prezentate, vom prezenta aceste probleme Comisiei Europene.